

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 96/2024

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Α')

Συνεδρίαση της 23^{ης} Σεπτεμβρίου 2024

Σύνθεση

Πρόεδρος: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Γεώργιος Γρυλωνάκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Διονύσιος Χειμώνας, Αντώνιος Αντωνίου, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Ελένη Λευθεριώτου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Γεωργία Παπαδάκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Πρίτσινας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. οικ.2/47544/ΔΕΠ/12.4.2024 του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών/ Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους/Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού/ Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής/ Τμήμα Γ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν οι διατάξεις των άρθρων 20 (αναπροσαρμογή βασικών μισθών) και 21 (επανακαθορισμός οικογενειακής παροχής) του ν.5045/23 θα ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό των από 01.01.2024 καταβλητέων αποδοχών σε υπάλληλο Δήμου, ο οποίος είχε

προσληφθεί με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου και ο οποίος, κατόπιν προσωρινής διαταγής Μον.Πρωτοδικείου, εξακολούθησε να παρέχει τις υπηρεσίες του και μετά την, εντός του έτους 2023, λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Το ερώτημα τέθηκε επ' αφορμή σχετικού ερωτήματος του Δήμου ... αναφορικά με υπάλληλο με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, του οποίου η σύμβαση έληξε πριν την 31.12.2023, πλην όμως συνέχισε να απασχολείται στο Δήμο τουλάχιστον έως την 28.2.2024, δυνάμει προσωρινής διαταγής του Μονομελούς Πρωτοδικείου επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, με την οποία, πλην άλλων, αμφισβητείτο ο χαρακτηρισμός της εργασιακής σχέσης ως ορισμένου χρόνου. Η συγκεκριμένη προσωρινή διαταγή αναφέρει τα εξής: « Υποχρεώνει τον Δήμο ... να απασχολεί τον αιτούντα προσωρινά και μέχρι τη συζήτηση της κρινόμενης αίτησης ως εργαζόμενο με σύμβαση αορίστου χρόνου, σε θέση ανάλογη προς εκείνη στην οποία είχε προσφέρει την εργασία του στο παρελθόν, καταβάλλοντας του ταυτόχρονα τις νόμιμες αποδοχές του.»

2. Δεδομένου ότι από 1.1.2024 επήλθε αναπροσαρμογή των βασικών μισθών των μισθολογικών κλιμακίων όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί την 31.12.2023, καθώς και επανακαθορισμός της οικογενειακής παροχής αντιστοίχα, ο ως άνω Δήμος ρώτησε, εάν με βάση το περιεχόμενο της δοθείσας προσωρινής διαταγής, οι καταβαλλόμενες στον εν λόγω εργαζόμενο αποδοχές από την 1.1.2024, θα πρέπει να υπολογιστούν λαμβανομένων υπόψη και των αυξήσεων του βασικού μισθού και της οικογενειακής παροχής με βάση τις διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του ν. 5045/2023.

3. Η ερωτώσα υπηρεσία, με το με αριθμ. 2/13620/ΔΕΠ/5.3.2024 έγγραφό της, προς το Δήμο , διατύπωσε αρχικά την άποψη ότι ο χρόνος απασχόλησης του εργαζομένου που επιβάλλεται στον εργοδότη με προσωρινή διαταγή δεν αποτελεί συμβατικό χρόνο και, συνεπώς, σύμφωνα με την επίμαχη προσωρινή διαταγή ασφαλιστικών μέτρων, ο Δήμος θα πρέπει να αποδέχεται προσωρινά τις υπηρεσίες του εν λόγω εργαζομένου στη θέση εργασίας στην οποία απασχολούνταν μέχρι τη λήξη της τελευταίας χρονικά σύμβασής του, καταβάλλοντας σ' αυτόν τις συμφωνηθείσες αποδοχές του, μέχρι την οριστική εκδίκαση της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων χωρίς τις αυξήσεις του ν.5045/2023 και χωρίς μισθολογική εξέλιξη σύμφωνα με το ν. 4354/2015.

4. Με το νεώτερο με αρ.πρωτ.οικ.2/48026/12.4.2024 έγγραφό της προς τον Δήμο , η ερωτώσα υπηρεσία ανακάλεσε το προηγούμενο έγγραφό της ως προς την τέταρτη παράγραφο αυτού στην οποία ανέφερε τα ακόλουθα *«Επιπλέον οι υπάλληλοι των οποίων η σύμβαση εργασίας έληξε και απασχολούνται δυνάμει προσωρινής διαταγής δεν εξελίσσονται μισθολογικά σύμφωνα με το ν.4354/2015 ούτε είναι δικαιούχοι των αυξήσεων του ν.5045/2023, διότι η απασχόλησή τους κατά το διάστημα αυτό δεν στηρίζεται στην σύμβαση εργασίας»*.

5. Κατά την άποψη της ερωτώσας υπηρεσίας, όπως αυτή διατυπώνεται στο ερώτημά της, η οποία αποτελεί και την πάγια θέση της, υπάλληλοι οι οποίοι υπηρετούν σε εκτέλεση προσωρινής διαταγής δεν εξελίσσονται μισθολογικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4354/2015, ούτε λαμβάνουν την οικογενειακή παροχή του άρθρου 15 του ίδιου νόμου, εφόσον το σχετικό δικαίωμα προκύψει μετά τη λύση της σύμβασής τους.

6. Τέλος, σύμφωνα με σχετική ενημέρωση του Δήμου....., η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του εν λόγω υπαλλήλου ήδη απορρίφθηκε και ο τελευταίος απολύθηκε με διαπιστωτική απόφαση του Δημάρχου.

Νομοθετικό πλαίσιο

7. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι:

«5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο

όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.»

8. Στο άρθρο 1 του ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 274), όπως ισχύει, ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

«Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει. Δεν είναι δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του παρόντος και δεν εκτελούνται οι εκτελεστοί τίτλοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις των εδαφίων γ' ζ' της παρ. 2 του άρθρου 904 Κ.Πολ.Δ. πλην των κηρυχθεισών εκτελεστών αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων.».

9. Στις διατάξεις των άρθρων 682 παρ.1, 691 Α, 692, 695, 700 παρ.3, 731 και 904 παρ.2 περ.ζ' του ΚΠολΔ., ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 682

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια, σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατό να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία ή να αφορά μέλλουσα απαίτηση.

Άρθρο 691Α.

1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, έχει το δικαίωμα, μόλις κατατεθεί η αίτηση και ώσπου να εκδοθεί η απόφασή του, να εκδώσει και αυτεπαγγέλτως προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έως την έκδοση της απόφασής του

για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση της κατάστασης. 2. Για την έκδοση προσωρινής διαταγής καλείται με οποιονδήποτε τρόπο ο καθ' ου η αίτηση, αν ο δικαστής κρίνει αναγκαία την εμφάνισή του. Αν γίνει δεκτό το αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής, η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες. Αν η συζήτηση της αίτησης αναβληθεί, παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός αν αυτή παραταθεί από το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση. Σε κάθε περίπτωση ο καθ' ου η αίτηση διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής.

Άρθρο 692.

1. Το δικαστήριο διατάζει τα ασφαλιστικά μέτρα που κατά την κρίση του αρμόζουν σε κάθε περίπτωση, και δεν έχει την υποχρέωση να διατάξει το μέτρο που ζητείται. 2. Για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του ίδιου δικαιώματος μπορούν να διαταχθούν περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα, αν είναι αναγκαίο. 3...4. Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση. 5.....

Άρθρο 695.

Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά και δεν επηρεάζει την κύρια υπόθεση

Άρθρο 700.

1...2.. 3. Οι προσωρινές διαταγές που αναφέρονται στο άρθρο 691Α εκτελούνται μόλις καταχωριστούν, κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, με βάση σημείωση του δικαστή που τις εξέδωσε και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, του προέδρου του.

Άρθρο 731.

Το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την ενέργεια, παράλειψη ή ανοχή ορισμένης πράξης από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση».

Άρθρο 904.

1.....

2. Εκτελεστοί τίτλοι είναι

α) ...β) ...γ) ...δ) ...ε) ...ζ) οι διαταγές και πράξεις που αναγνωρίζονται από το νόμο ως τίτλοι εκτελεστοί.»

10. Στα άρθρα 7 παρ. 1 και 14 παρ.1 και 2 του ν. 4354/2015 (Α' 176) «Μισθολογικές ρυθμίσεις των υπαλλήλων του Δημοσίου, και άλλες μισθολογικές διατάξεις», ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 7.

Πεδίο εφαρμογής.

1. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου: ...δ) των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού,.....

Άρθρο 14.

Βασικός μισθός.

1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός του Μ.Κ. 1 της Υ.Ε. κατηγορίας ορίζεται σε επτακόσια ογδόντα (780) ευρώ.

Ο μηνιαίος βασικός μισθός των λοιπών Μ.Κ. της κατηγορίας αυτής διαμορφώνεται με πρόσθεση στο αμέσως προηγούμενο Μ.Κ. του ποσού που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των 780 ευρώ με το συντελεστή 0,0551. Το προστιθέμενο ποσό στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ευρώ.

2. Οι βασικοί μισθοί των Μ.Κ. 1 των κατηγοριών Δ.Ε., Τ.Ε. και Π.Ε. προσδιορίζονται με βάση το ποσό των 780 ευρώ, πολλαπλασιαζόμενο με τους παρακάτω συντελεστές, στρογγυλοποιούμενοι στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ:.....»

11. Στα άρθρα 20, 20Α και 21 του ν.5045/2023 (Α'136) «Ενίσχυση του εισοδήματος των μισθωτών, των νέων, της οικογένειας και της εργασίας - Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις», τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ.2 του αυτού νόμου, ισχύουν από 1.1.2024, ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 20.

Αναπροσαρμογή βασικών μισθών.

1. Οι βασικοί μισθοί των μισθολογικών κλιμακίων, όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί την 31η.12.2023, βάσει των άρθρων 9 και 14 του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015, (Α' 176) προσαυξάνονται με ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο γινόμενο του εισαγωγικού μισθού της κατηγορίας Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.), πολλαπλασιαζόμενο με συντελεστή 0,0897, στρογγυλοποιούμενο στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ. Η εν λόγω προσαύξηση καταβάλλεται και στους βασικούς μισθούς του προσωπικού ειδικών κατηγοριών των παρ. 1, 2, 4, 6 και 7 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015.

2. Το ως άνω ποσό προσαυξάνει τους βασικούς μισθούς όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί την 31η.12.2023 για τις ακόλουθες κατηγορίες προσωπικού:....

3. Η ανωτέρω προσαύξηση δεν συμψηφίζεται με τυχόν καταβαλλόμενη προσωπική διαφορά...

4...

Άρθρο 20^Α.

Διασφάλιση αποδοχών προσωπικού δημοσίου τομέα.

Οι προσαυξήσεις των αποδοχών του προσωπικού του δημόσιου τομέα που προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 21, περί επανακαθορισμού οικογενειακής παροχής, 22, περί αναπροσαρμογής επιδόματος θέσης ευθύνης, 24, περί αναπροσαρμογής επιδόματος ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας και 25, περί αναπροσαρμογής επιδόματος των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, δεν συμψηφίζονται με τυχόν υφιστάμενη κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023 προσωπική διαφορά αποδοχών.

Άρθρο 21.

Επανακαθορισμός οικογενειακής παροχής - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4354/2015.

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4354/2015 (Α' 176), περί της οικογενειακής παροχής, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο το ύψος της οικογενειακής παροχής αναδιαμορφώνεται, β) το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο καταργούνται, γ) στο νέο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «προερχόμενα από γάμο»

διαγράφονται και η φράση «στη Μέση Εκπαίδευση» αντικαθίσταται από τη φράση «στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15. Οικογενειακή παροχή.

1. Για την ενίσχυση της οικογένειας των υπαλλήλων, που εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου, χορηγείται μηνιαία οικογενειακή παροχή, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση των υπαλλήλων, ως εξής: Για υπάλληλο με τέκνα ανήλικα ή ανίκανα σωματικά ή πνευματικά για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοίς εκατό (50%) τουλάχιστον, η παροχή ορίζεται σε εβδομήντα (70) ευρώ για ένα (1) τέκνο, σε εκατόν είκοσι (120) ευρώ συνολικά για δύο (2) τέκνα, σε εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ συνολικά για τρία (3) τέκνα, σε διακόσια είκοσι (220) ευρώ συνολικά για τέσσερα (4) τέκνα και προσυξάνεται κατά εβδομήντα (70) ευρώ για κάθε επιπλέον τέκνο.»

12. Με την οικ.2/3206/ΔΕΠ/23.1.2024 Εγκύκλιο της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δόθηκαν οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 20Α' του ν.5045/2023 ως εξής:

« Συνεπώς, οι προσαυξήσεις αποδοχών που επέρχονται, από 01.01.2024, με την προβλεπόμενη στο άρθρο 21 του ν.5045/2023 αναπροσαρμογή της οικογενειακής παροχής του άρθρου 15 του ν.4354/2015 (Α' 176), με την προβλεπόμενη στο άρθρο 22 του ν.5045/2023 αναπροσαρμογή των επιδομάτων θέσης ευθύνης (της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.4354/2015, της παρ. Γ' του άρθρου 127 του ν.4472/2017 (Α' 74), της περ. Δ' της παρ. 1 του άρθρου 136 του ν.4472/2017, της υποπαραγράφου Η' της παρ. 11 του άρθρου 54 του ν.4999/2022 (Α' 225), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και της υποπαραγράφου Δ' της παρ. 9 του άρθρου 55 του ν.4999/2022) και της ειδικής αμοιβής του άρθρου 11 του ν.4778/2021 (Α' 26), με την προβλεπόμενη στο άρθρο 24 του ν.5045/2023 αναπροσαρμογή των προσαυξήσεων του επιδόματος ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας της παρ. Β' του άρθρου 127 του ν.4472/2017, καθώς και με την προβλεπόμενη στο άρθρο 25 του ν.5045/2023 αναπροσαρμογή του μηνιαίου επιδόματος της παρ. Ε' του άρθρου 127 του ν.4472/2017, δεν συμψηφίζονται με τυχόν καταβαλλόμενα, κατά την 31η-12-2023, προσωπική

διαφορά αποδοχών (της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν.4354/2015 και της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν.4472/2017). Επίσης, διευκρινίζεται ότι και η αύξηση αποδοχών που επέρχεται, από 01.01.2024, λόγω αναπροσαρμογής των βασικών μισθών του προσωπικού του Δημόσιου Τομέα, δεν συμψηφίζεται με τυχόν καταβάλλομενη προσωπική διαφορά αποδοχών (παρ. 3 του άρθρου 20 του ν.5045/2023). Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού, προβλέπεται ότι οι διατάξεις της παρ. 1 (του ιδίου άρθρου) ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2024.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., τον Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. Γεώργιο Γρυλωνάκη και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Διονύσιο Χειμώνα, Αντώνιο Αντωνίου, Σπυριδώνα Μαυρογιάννη, Εμμανουέλα Πανοπούλου και Γεωργία Παπαδάκη (ψηφοί 7), από τον συνδυασμό των διατάξεων του ΚΠολΔ που προεκτέθηκαν προκύπτει ότι η προσωρινή διαταγή που εκδίδεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων και καθορίζει τα ασφαλιστικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν αμέσως, αποτελεί μια προσωρινή δικαστική προστασία με τη μορφή της προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης. Η προσωρινή διαταγή ισχύει μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, η ισχύς της τελεί, όμως, και, υπό την αίρεση του προσδιορισμού και της πραγματοποίησης της συζήτησης της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων εντός 30 ημερών από την έκδοση της προσωρινής διαταγής (με δυνατότητα, πάντως, παράτασης από το δικάζον δικαστήριο), καθώς και της μη ανάκλησής της.

14. Κατά την κρατούσα, πλέον, νομολογιακή και γνωμοδοτική κρίση, η προσωρινή διαταγή δεν είναι δικαστική απόφαση, ούτε παράγει δεδικασμένο,

πλην όμως, είναι τίτλος εκτελεστός, από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 904 παρ. 2 περ. ζ ΚΠολΔ, ο οποίος, παρά τη διάταξη του άρθρου 1 εδ. γ' ν. 3068/2002, δημιουργεί υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης (ΟΛΝΣΚ 175/2013), η οποία (συμμόρφωση) ανάγεται στη σφαίρα του δικονομικού δικαίου (ΑΠ 523/2022, ΑΠ 143/2000, ΑΠ 1198/2008).

15. Με την προσωρινή διαταγή, όπως και με την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, δεν τέμνεται η διαφορά ούτε βεβαιώνεται κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση η ύπαρξη της απαίτησης, παρά μόνο προσωρινά, ενώ δεν μπορεί να οδηγεί στην ικανοποίηση του δικαιώματος, παρά μόνο στην εξασφάλιση και τη διατήρησή του (βλ. ΕΣ 20/2014 πράξη Τμ.Ι, ΑΠ 3/2006, ΝΣΚ 77/2015, 61/2012 Ατομ., 552/2001) ενώ η μη συμμόρφωση προς τη νόμιμη υποχρέωση εκτέλεσης αυτής, πέραν της παραβίασης της ρητής διάταξης περί εκτέλεσής της και του άρθρου 95 του Συντάγματος, παραβιάζει και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ (βλ. ΝΣΚ 126/2019, Ολομ. ΕΣ Πρακτικό Συνεδρίασης 19-5-2010). Έτσι, σε περίπτωση προσωρινής διαταγής, με την οποία υποχρεώνεται το Δημόσιο, ΟΤΑ ή κάποιο άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου να αποδέχεται την εργασία εργαζομένου σ' αυτά, το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τον σχετικό έλεγχο υποχρεούται να θεωρήσει το οικείο χρηματικό ένταλμα, αφού και αυτό είναι αναγκασμένο να συμμορφωθεί με την προσωρινή διαταγή· διότι δεν αποτελεί παρεμπιπτόντως αναφυόμενο ζήτημα κατά τον ασκούμενο έλεγχο του Συνεδρίου ο έλεγχος της ορθότητας ή μη της προσωρινής διαταγής, δηλαδή η νομιμότητα και βασιμότητα των λόγων και των όρων που τη δικαιολογούν. Η συμμόρφωση στην προσωρινή διαταγή αφορά όχι μόνο την αποδοχή της εργασίας των εργαζομένων, αλλά και την καταβολή των νόμιμων αποδοχών τους για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην προσωρινή διαταγή του δικαστή (βλ. Γνμδ ΕισΑΠ 7/2010 με σημείωμα Σ. Σταματόπουλου, σε ΕΠολΔ 2011, 98-105).

16. Κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, αντικείμενο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι το εριζώμενο δικαίωμα του ουσιαστικού δικαίου, αλλά το δικονομικής φύσης δικαίωμα του αιτούντα να αξιώσει τη λήψη προσωρινής προστασίας, να ζητήσει δηλαδή από το Δικαστήριο τη διάπλαση μιας έννομης κατάστασης που να διασφαλίζει το κινδυνεύον ουσιαστικό δικαίωμα, το οποίο

αποτελεί αντικείμενο της κύριας δίκης (βλ. ΝΣΚ 35/2022, Πρακτικά Συνεδρίασης Ολομέλειας Ε.Σ. της 19.5.2010, ΑΠ 523/2022, ΑΠ 75/2014, ΑΠ 618/2003).. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, όταν ο Δικαστής διατάσσει τον εργοδότη, με την προσωρινή διατάγή ή ακόμη και με την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, να αποδέχεται προσωρινά τις υπηρεσίες του συμβασιούχου εργασίας και μετά τη λήξη της σύμβασής του, το ζήτημα που κρίθηκε ως κύριο συνίσταται στην ύπαρξη δικονομικού δικαιώματος του συμβασιούχου να ζητήσει προσωρινή προστασία από τη δυσμενή κατάσταση που επέφερε σε βάρος του η λύση της έως τότε σύμβασής του. Συνεπώς, το κινδυνεύον δικαίωμα του συμβασιούχου, για το οποίο αιτείται αυτός προσωρινή προστασία, δεν είναι το δικαίωμά του να απασχολείται άμεσα ως υπάλληλος Ι.Δ.Α.Χ., διότι αυτό θα τύχει προστασίας μέσω της αυθεντικής δικαστικής διάγνωσης της κύριας δίκης επί της αγωγής και μάλιστα αναδρομικά (βλ. ΝΣΚ 126/2019), αλλά το δικαίωμα να διατηρήσει τη διακοπείσα, λόγω λύσης, επαφή με την εργασία και τη μισθοδοσία του και για την προσωρινή ρύθμιση αυτής της κατάστασης αποξένωσης διατάσσεται ως προσωρινό μέτρο η υποχρέωση του εργοδότη να συνεχίσει να απασχολεί τον συμβασιούχο (βλ. ΟΛΝΣΚ 284/2017). Επομένως, με τη λήψη του συγκεκριμένου προσωρινού μέτρου διατηρείται ή τίθεται σε προσωρινή λειτουργία η εριζόμενη έννομη σχέση και αποτρέπεται η απονέκρωσή της, η οποία ενέχει τον κίνδυνο αμετάκλητων αποφάσεων σε βάρος του εργαζόμενου. Η λύση αυτή αρμόζει τόσο στην προστασία που παρέχει το ουσιαστικό δίκαιο και μάλιστα το Σύνταγμα στην προσωπικότητα και στο δικαίωμα εργασίας του μισθωτού όσο και στην έννοια των ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς να πρέπει να τίθεται με τη δικαστική απόφαση σε χειρότερη μοίρα το ένα από τα υποκείμενα της εργασιακής σχέσης και της δίκης, διότι τούτο προσκρούει στο Σύνταγμα και στις γενικές αρχές του δικαίου που έχουν ταχθεί για την προστασία και εξισορρόπηση των αμοιβαίων συμφερόντων (βλ. ΝΣΚ 135/2021, ΟΛΝΣΚ 284/2017, ΑΠ 865/2014).

17. Στη τυχόν, πάντως, περίπτωση που, έστω εσφαλμένως, από το περιεχόμενο δοθείσας προσωρινής διαταγής ή δικαστικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων προκύπτει ότι το δικαστήριο διατάσσει τον εργοδότη να απασχολεί τον εργαζόμενο με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου και να του καταβάλει τις νόμιμες

αποδοχές του, ο εργοδότης (Δήμος κλπ) συμμορφούμενος προς την προσωρινή διαταγή/απόφαση ασφαλιστικών μέτρων υποχρεούται να αντιμετωπίζει τον προσωρινά και εξωσυμβατικά (δυνάμει δικαστικής προσωρινής διαταγής) απασχολούμενο εργαζόμενο ως συμβασιούχο ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΓνΝΣΚ 35/2022, πρβλ. ανάλογη σκ.19.Γν.ΝΣΚ/Β Τακτ.Ολ284/2017(σκ.30).

18.Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, από την διάταξη του άρθρου 20 ^Α του ν., 5045/2023, που αποσκοπεί στη διασφάλιση των αποδοχών του προσωπικού του δημόσιου τομέα και απαγορεύει ρητά τον συμψηφισμό τυχόν υφιστάμενης την 31.12.2023 προσωπικής διαφοράς των υπαλλήλων με τις προσαυξήσεις αποδοχών τους που οφείλονται στην αναπροσαρμογή των βασικών μισθών του άρθρου 20 και στον επανακαθορισμό της οικογενειακής παροχής του άρθρου 21, συνάγεται ότι οι σχετικές αυξήσεις έχουν οριζόντιο χαρακτήρα και αφορούν στο σύνολο του προσωπικού του δημόσιου τομέα, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και οι απασχολούμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό της εργασιακής σχέσης ως ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Από την αναφερθείσα σχετική εγκύκλιο της διοίκησης για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 5045/2023 συνάγεται ότι και από πλευράς διοίκησης δεν υφίσταται διαφορετική προσέγγιση ως προς την εφαρμογή τους. Κατά συνέπεια, οι προσαυξήσεις των άρθρων 20 και 21 του ν.5045/2023 συμπεριλαμβάνονται στην έννοια των νόμιμων αποδοχών που καταβάλλονται από 01.01.2024 σε εξωσυμβατικά και δυνάμει δικαστικής προσωρινής διαταγής απασχολούμενους, στα πλαίσια συμμόρφωσης της Διοίκησης σε προσωρινή διαταγή δικαστηρίου.

19. Μειοψήφησε η Νομική Σύμβουλος, Ελένη Λευθεριώτου με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος (γνώμη χωρίς ψήφο), η οποία διατύπωσε την εξής γνώμη:

20. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις συνάγεται ότι, ο χρόνος απασχόλησης του εργαζομένου, μετά την πάροδο του συμβατικού χρόνου, που επιβάλλεται στον εργοδότη με προσωρινή διαταγή, δεν αποτελεί χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης δυνάμει του συμφωνηθέντος κατά την κατάρτισή της, χρόνου διάρκειάς της. Πριν την τελεσίδικη κρίση αναγνώρισης συμβάσεων ως αορίστου

χρόνου, το χρονικό διάστημα της απασχόλησης δυνάμει προσωρινής διαταγής, δεν έχει ως έρεισμα τη σύμβαση εργασίας (βλ. ΑΠ 143/2000, ΑΠ 1767/1999, ΕφΛαμ 33/2012.). Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, χρόνος απασχόλησης του εργαζομένου που επιβάλλεται στον εργοδότη με προσωρινή διαταγή δεν αποτελεί συμβατικό χρόνο.(βλ. ΟΛΝΣΚ 97/2016 σκ.4).

Κατ' ακολουθία, η δέσμευση από προσωρινή διαταγή με την οποία υποχρεώνεται ο έχων την ιδιότητα του εργοδότη δημόσιος φορέας να αποδέχεται προσωρινά, με καταβολή των νόμιμων αποδοχών, τις υπηρεσίες του εργαζομένου, καθόσον πιθανολογήθηκε ότι η σύμβασή του ήταν αορίστου χρόνου, δεν επεκτείνεται στο μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς αυτού, τα οποία πρέπει να διατηρηθούν όπως ίσχυαν και προηγουμένως (βλ. Πρακτικά της 1ης Γεν. Συνεδρ./12.1.2011 (θέμα Β') της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Πράξη 8/2020 Κλιμακίου Ι' Τμήματός ΕΣ, ΝΣΚ 35/2022, 481/2004 και 332/2010). Επομένως, με βάση τα παραπάνω και το δοθέν πραγματικό, εφόσον η σύμβαση ορισμένου χρόνου του εν λόγω εργαζόμενου είχε ήδη λήξει την 1.1.2024 όταν και άρχισαν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του ν. 5045/2023, με τις οποίες αυξήθηκαν οι αποδοχές και η οικογενειακή παροχή, μεταξύ άλλων, και των υπαλλήλων ΟΤΑ με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι αποδοχές που δικαιούται αυτός να λάβει κατά τον χρόνο ισχύος της προσωρινής διαταγής, είναι εκείνες που λάμβανε κατά τον χρόνο λύσης της υφιστάμενης σχέσης εργασίας του ορισμένου χρόνου, χωρίς τις αυξήσεις των άρθρων 20 και 21 του ν. 5045/2023.

Απάντηση.

21. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

Ο υπάλληλος με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στο Δήμο ..., του οποίου η σύμβαση έληξε πριν την 31.12.2023, πλην όμως εξακολούθησε να εργάζεται δυνάμει προσωρινής διαταγής του Μονομελούς Πρωτοδικείου, δικαιούται να λάβει από 1.1.2024 και για το χρονικό διάστημα ισχύος της

προσωρινής διαταγής, τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του ν.5045/2023 προσαυξήσεις στις αποδοχές του.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2024

Η Πρόεδρος του Α' Τμήματος

Ο Εισηγητής

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΡΙΤΑΚΗ
Ημερομηνία: 2024.10.22 15:09:33 EEST

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΡΙΤΣΙΝΑΣ
Ημερομηνία: 2024.10.22 14:04:40 EEST

Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νικόλαος Πρίτσινας
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.